

Bruxelles, 5. lipnja 2026.
(OR. en)

10067/26

SCH-EVAL 27
JAI 717
COMIX 130
SCHENGEN 14
CH
IS
LI
NO

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 4. lipnja 2026.

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o jačanju upravljanja schengenskim područjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o jačanju upravljanja schengenskim područjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini, koje je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo na 4179. sastanku održanom 4. lipnja 2026.

zaključaka Vijeća o jačanju upravljanja schengenskim područjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini

Schengen je prerastao u robusan, jedinstven i sveobuhvatan sustav u kojem se različite komponente moraju provoditi na dosljedan i koordiniran način kako bi se povećala naša kolektivna otpornost.

Za dobro funkcioniranje schengenskog područja potrebni su okviri upravljanja na razini EU-a i na nacionalnoj razini koji se međusobno nadopunjuju te povezuju sva relevantna područja politike i provedbena tijela. Ti okviri obuhvaćaju skup pravila, postupaka i praksi kojima se omogućuje učinkovita provedba schengenske pravne stečevine, osigurava slobodno kretanje osoba preko unutarnjih granica, jača upravljanje vanjskim granicama i održava visoka razina unutarnje sigurnosti.

Njima se osigurava koordiniran i dosljedan pristup rješavanju trenutačnih izazova koji mogu utjecati na schengensko područje. U tom je pogledu potrebno razmotriti područja politike povezana s migracijama jer su nezakonite migracije i nedopuštena sekundarna kretanja, unatoč smanjenju, kao i instrumentalizacija migracija, i dalje znatan izazov za dobro funkcioniranje schengenskog područja.

Unatoč stalnim naporima uloženima posljednjih godina u jačanje schengenskog područja, i dalje postoje određeni nedostaci u provedbi schengenske pravne stečevine. Određen broj preporuka iz schengenskih evaluacija još nije proveden, znatan broj njih tek treba u potpunosti provesti, dok provedba drugih dugo traje. Neki rezultati schengenskih evaluacija pokazuju da neučinkovito nacionalno upravljanje schengenskim područjem može negativno utjecati na nacionalne rezultate, što utječe na funkcioniranje schengenskog područja, a time potencijalno i na uzajamno povjerenje država članica.

Istodobno je potrebno ojačati EU-ove okvire upravljanja kao ključnu sastavnicu upravljanja schengenskim područjem. O najhitnijim nedostacima utvrđenima postojećim alatima trebalo bi održati strateške rasprave u Vijeću, i na političkoj i na tehničkoj razini.

Uz poštovanje nacionalnih posebnosti i postojećih administrativnih struktura, dobro upravljanje na nacionalnoj razini i na razini EU-a ključno je za razvoj i provedbu strateških procesa, među ostalim u pogledu integriranog upravljanja granicama i povezanog razvoja sposobnosti, unutarnje sigurnosti i djelotvorne upotrebe financijskih sredstava EU-a i nacionalnih sredstava, za uklanjanje utvrđenih nedostataka i provedbu schengenskih prioriteta. Dosljednim okvirima upravljanja na razini EU-a i na nacionalnoj razini također se doprinosi pripravnosti na krize, posebno u pogledu planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama povezanog s integriranim upravljanjem granicama.

S obzirom na navedeno,

kad je riječ o upravljanju schengenskim područjem na razini EU-a:

1. Vijeće podsjeća na Schengensku deklaraciju od 12. lipnja 2025.¹, u kojoj se naglašava važnost daljnje konsolidacije upravljanja schengenskim područjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini te se navodi da se sloboda kretanja temelji na schengenskom području bez nadzora unutarnjih granica, čime se potiču socijalna kohezija i gospodarski rast, te bi privremeno ponovno uvođenje nadzora unutarnjih granica trebalo ostati krajnja mjera.
2. Vijeće također podsjeća na Zaključke Europskog vijeća od 19. ožujka 2026.², posebno na točku 31. o sprečavanju i uklanjanju prepreka četirima slobodama radi konkurentnosti i funkcioniranja jedinstvenog tržišta.

¹ 10068/25.

² Schengensko područje ključan je pokretač jedinstvenog tržišta, a time i gospodarskog rasta i konkurentnosti (EUCO 1/26).

3. Vijeće podsjeća na Strateške smjernice za zakonodavno i operativno planiranje u području slobode, sigurnosti i pravde³.
4. Vijeće cijeni mehanizam evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine⁴ kao glavni mehanizam kontrole kvalitete na razini EU-a kojim se jamči pravilno funkcioniranje schengenskog područja, kao i procjenu osjetljivosti⁵ u području upravljanja granicama. Vijeće naglašava važnost izvješća o stanju Schengena, Schengenskog barometra i pregleda stanja na schengenskom području. Oni bi trebali osigurati zajedničku sveobuhvatnu procjenu funkcioniranja schengenskog područja utemeljenu na podacima i analizi kao temelj za donošenje politika na temelju dokaza. Tim bi se alatima trebali sažeto utvrditi najutjecajnije rezultati i nedostaci u cijelom schengenskom području, čime bi se poduprlo definiranje, u Vijeću i njegovim pripremnim tijelima, ključnih područja za daljnje postupanje, među ostalim putem rasprava u relevantnim radnim skupinama i donošenja odluka u Schengenskom vijeću. U tom bi pogledu Komisija pri pripremi Schengenskog barometra trebala jasno istaknuti političku dimenziju utvrđenih rezultata i nedostataka, a njegovu bi metodologiju trebalo stalno poboljšavati. Izvješće o stanju Schengena i Schengenski barometar moraju se dostaviti Vijeću znatno prije bilo kakvih rasprava u relevantnim radnim skupinama kako bi se omogućila konkretna priprema Schengenskog vijeća.

³ 16343/24.

⁴ Uredba Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013.

⁵ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624.

5. Schengensko vijeće unaprijedilo je političko upravljanje schengenskim područjem. Uloga je Schengenskog vijeća osigurati veću usklađenost tehničkih evaluacija i političkog upravljanja Schengenom. Napominjući da je posljednjih godina postignut napredak u jačanju upravljanja schengenskim područjem, upotreba dostupnih alata EU-a trebala bi i dalje biti prioritet na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uz istodobno stavljanje većeg naglaska na strukturirani postupak daljnjeg postupanja na razini EU-a, među ostalim putem posebnih rasprava u relevantnim pripremnim tijelima Vijeća kako bi se utvrdila područja u kojima je potrebno daljnje djelovanje. U tom pogledu Vijeće poziva Komisiju da, u skladu sa svojim postojećim nadležnostima, redovito pruža pregled daljnjeg djelovanja poduzetog kao odgovor na nalaze utvrđene u Schengenskom barometru.
6. Stoga Vijeće osnažuje svoju političku predanost temeljitom i pravodobnom daljnjem postupanju u vezi s provedbom preporuka koje proizlaze iz schengenskih evaluacija uz potporu Komisije i relevantnih agencija EU-a. Na taj će način Vijeće moći održati visoku razinu odgovornosti i poticati uzajamno povjerenje među državama članicama.
7. U istom duhu Vijeće bi uz potporu Komisije i relevantnih agencija EU-a trebalo iskoristiti sve dostupne okvire za dijalog na razini EU-a kako bi aktivno pronalazilo rješenja za dugotrajne nedostatke u primjeni pravne stečevine.
8. Vijeće poziva Europsku komisiju i relevantne agencije EU-a da, u skladu sa svojim nadležnostima, poboljšaju informiranost o stanju s pomoću redovitih slika stanja i analitičkih izvješća o stanju Schengena. Komisija bi trebala nastaviti razvijati izvješće o stanju Schengena, Schengenski barometar i pregled stanja na schengenskom području, u skladu s prethodno navedenim stavkom 4., te u bliskoj suradnji s agencijama EU-a i državama članicama.
9. Vijeće također poziva relevantne agencije EU-a da nastave razvijati svoje kapacitete za osposobljavanje, u skladu sa svojim nadležnostima i potrebama država članica, te da međusobno blisko surađuju kako bi se povećala sinergija, izbjeglo preklapanje i omogućila brza reakcija na promjenjive potrebe.

Kad je riječ o nacionalnom upravljanju schengenskim područjem:

10. Vijeće poziva države članice da dodatno pojačaju snažno političko vodstvo u nadzoru i koordinaciji aktivnosti povezanih sa Schengenom, uključujući provedbu prioriteta i mjera ciklusa Schengenskog vijeća.
11. Kako bi se to postiglo, države članice pozivaju se da dodatno razviju svoj integrirani pristup na svim razinama upravljanja te osiguraju usklađeno i koordinirano djelovanje u svim relevantnim područjima politike, uključujući povezana područja koja bi mogla utjecati na Schengen kao što su migracije, uz poštovanje temeljnih prava, uključujući zaštitu osobnih podataka.
12. Uspostavom nacionalnih mehanizama za provjeru kvalitete koji dobro funkcioniraju, a koje organiziraju države članice kako bi odgovarali njihovim relevantnim i specifičnim potrebama i strukturama, mogao bi se poduprijeti taj dosljedan i sveobuhvatan pristup koji bi obuhvaćao sva područja schengenske politike, u skladu s postojećim odredbama schengenske pravne stečevine.
13. Ne dovodeći u pitanje pregovore o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO), trebalo bi uzeti u obzir potrebu za odgovarajućim sredstvima za provedbu i razvoj schengenskog okvira. To je ključno za osiguravanje učinkovite provedbe kapaciteta EU-a i nacionalnih kapaciteta te planova za nepredvidive situacije, što se treba poduprijeti dovoljnim brojem osoblja, pouzdanim osposobljavanjem, odgovarajućom infrastrukturom i opremom, redovitim testiranjem i ažuriranjem, uzimajući u obzir i potporu agencija EU-a.